

OECD Journal on Development

**Development Co-operation - 2006 Report - Efforts and Policies of the
Members of the Development Assistance Committee – Vol. 8 No 1**

Summary in Dutch

OESO - Journaal over ontwikkeling.

**Ontwikkelingssamenwerking - Rapport over 2006 - Inspanningen en
beleid van de leden van Commissie voor Ontwikkelingshulp (DAC),
jaargang 8, nummer 1**

Samenvatting in de Nederlandse taal

"Een van de meest belangrijke bijdragen van het DAC (Development Assistance Committee – de Commissie voor Ontwikkelingssamenwerking) is het geven van duidelijke en consistente informatie aan het geïnteresseerde en betrokken publiek. Transparantie is de moeder van doeltreffendheid. Hulp is een investering in een betere en veiliger wereld.. Degenen die bijdragen aan die hulp en degenen die deze ontvangen, kunnen en moeten eisen dat deze hulp bijdraagt aan tastbare resultaten voor de armen. Ik hoop dat de informatie en de analyse in dit rapport zullen bijdragen aan een beter debat over een doeltreffende inzet van hulp."

- Richard Manning, voorzitter van het OESO-DAC

Het Rapport Ontwikkelingssamenwerking over dit jaar, van de hand van Richard Manning, voorzitter van het OESO-DAC, gaat over de totale omvang van hulp en onderzoekt of donoren op de juiste weg zijn voor de realisatie van hun doel: verhogen van de hulp tot 130 miljard USD wereldwijd en verdubbeling van de hulp aan Afrika in 2010.

Het rapport bekijkt de belangrijkste trends, die laten zien waar de hulp naar toe gaat – welke regio's de meeste hulp krijgen, welke de minste, welke sectoren (gezondheid, onderwijs, etc.) hulp krijgen. Ook wordt gekeken welke invloed schuldvermindering en noodhulp blijven hebben op het totaal aan hulpstromen.

Het rapport geeft ook ideeën over de manier waarop donoren een grotere eigen verantwoordingsplicht voor overheidsuitgaven (waar hulp toe behoort) in ontwikkelingslanden kunnen stimuleren.

Daarnaast wordt verslag gedaan van kernmaatregelen voor ontwikkelingssamenwerking, waaronder de vorderingen die landen al dan niet maken bij de implementatie van de Verklaring van Parijs over de Doeltreffendheid van Hulp, en wordt onderzocht hoe een uitgebreider "Aid-for-trade"-programma het beste effect kan hebben.

Hulp groeit, maar schuldvermindering overheerst

De totale zuivere ontwikkelingshulp (ODA – Official Development Aid) van de DAC-lidstaten steeg in 2005 met 32%, tot 106,8 miljard USD – een recordbedrag.

Dit is 0,33% van het totale bruto nationaal inkomen van de lidstaten in 2005, een stijging ten opzichte van de 0,26% in 2004, en de hoogste ratio sinds 1992.

Maar het leeuwendeel van de stijging was het gevolg van toekenning van schuldvermindering (vooral aan Irak en Nigeria), die meer dan verdriedubbelde, en van humanitaire hulp, die met 15,8% steeg.

In 2005 publiceerde het DAC een in brede kringen aangehaalde "simulatie", waarin werd aangetoond dat, wanneer alle donoren hun toezeggingen gestand zouden doen, de hulp zou stijgen van iets minder dan 80 miljard USD in 2004 naar 130 miljard constante USD in 2010.

Om dit doel te bereiken zal een zeer sterke stijging in de periode 2008-2010 nodig zijn, volgens Richard Manning, voorzitter van het DAC. Daarvoor moeten: "Uit belastingopbrengsten gefinancierde programma's sneller groeien dan vrijwel alle andere vormen van overheidsuitgaven".

Richard Manning voorspelt dat de hoeveelheid hulp ondertussen licht zal dalen in 2006 en 2007, omdat de schuldvermindering zal afnemen.

De hulp aan Afrika bezuiden de Sahara neemt niet toe, maar de meeste hulp gaat naar arme landen.

De hulp aan Afrika bezuiden de Sahara is sterk gestegen, maar als Nigeria, dat in 2005 vooral schuldvermindering ontving, buiten beschouwing wordt gelaten, bleef de hulp aan deze regio in 2005 vrijwel gelijk.

Het is echter noodzakelijk dat andere hulp dan schuldvermindering groeit in de komende jaren, wanneer toezeggingen om de hulp aan Afrika te verdubbelen gestand worden gedaan.

Vooruitkijkend voorspelt Richard Manning dat naar verwachting de daling van de hulp aan Europa en het Verre Oosten na 2005 zal voortzetten, naarmate meer landen in deze regio's zich verder ontwikkelen.

96% van alle hulp gaat nu naar armere groepen ontwikkelingslanden, wat aantoont dat hulp nu meer wordt toegewezen aan gebieden waar de armen wonen.

Ook donoren die geen lid zijn van het DAC geven meer hulp.

Hoewel de zuivere ontwikkelingshulp (ODA) voor bijna 90% zal blijven bestaan uit hulp van DAC-leden van de OESO, wijst Richard Manning er op dat ook de hulp van niet-DAC-leden stijgt.

Warren Buffet verdubbelde de financiële middelen van de Gates Foundation van de ene op de andere dag.

De hulp van niet-DAC-landen bedroeg traditioneel ongeveer 5% van de zuivere ontwikkelingshulp wereldwijd, maar zal stijgen naarmate niet-DAC-leden van de OESO, zoals Korea en Turkije, en landen buiten de OESO en de EU meer hulp geven.

Nieuwe manieren om hulp te bieden

Een interessant fenomeen van het afgelopen jaar is dat ideeën voor innovatieve vormen van ontwikkelingshulp van de discussiefase in de realisatiefase terecht zijn gekomen.

De drie belangrijkste initiatieven werden ontwikkeld op het gebied van gezondheid.

- De International Finance Facility for Immunisation (IFFI).
- Toezeggingen voor de invoering van een heffing op vliegreizen, om hulp bij malaria, tuberculose en HIV-aids te financieren.
- Een 'Advanced Market Commitment' voor stimuleringsmaatregelen om vaccins te ontwikkelen waarvoor de marktvaart klein is.

Verwacht wordt dat door de twee eerstgenoemde initiatieven de wereldwijd beschikbare hulp zal stijgen tot tot 2 miljard USD per jaar, ofwel met ongeveer 2% van de totale hulp.

Afhankelijkheid van hulp

Heeft de afhankelijkheid van hulp een niveau bereikt dat de macro-economische stabiliteit en concurrentiekracht van ontwikkelingslanden bedreigt ('de Hollandse ziekte'), waardoor zij ongezond afhankelijk blijven van hulp?

In feite laten de DAC-statistieken zien dat, over het geheel gezien, de mate van afhankelijkheid van hulp laag en stabiel is, na een aanzienlijke daling in de jaren negentig. De meeste landen die in hoge mate afhankelijk zijn van hulp zijn kleine eilanden, of staten die te lijden hebben onder conflicten. Wel kan het zo zijn, dat sommige grotere landen wat meer afhankelijk worden als de hulp stijgt zoals is toegezegd.

Resultaten van de Verklaring van Parijs over de Doeltreffendheid van Hulp

Het OESO-DAC heeft de implementatie van de Verklaring van Parijs over de Doeltreffendheid van Hulp gevolgd, sinds de ondertekening door meer dan 100 donoren, ontwikkelingslanden en multilaterale organisaties in 2005. Het rapport over ontwikkelingssamenwerking van dit jaar geeft een aantal eerste resultaten uit het eerste "2006 Baseline Survey on Monitoring the Paris Declaration"

Daaruit kan worden opgemaakt dat meer aandacht moet worden geschonken aan de kosten van hulpverlening. Maar de doeltreffendheid van hulp gaat verder dan de vermindering van de transactiekosten; bij de hulp moeten op landniveau invloedrijkere en meer verantwoordingsplichtige instanties worden betrokken. Het onderzoek toont ook aan dat op dit terrein nog veel werk te verzetten is.

Aan het onderzoek deden 31 landen mee.

Bevorderen van de eigen verantwoordingsplicht

Richard Manning noemt terreinen waarop donoren meer zouden kunnen en moeten doen om grotere verantwoordingsplicht naar de burgers te bevorderen bij de regeringen van arme landen. Hij doet de volgende voorstellen:

- aanhoudende activiteiten ter verbetering van het overleg met niet-gouvernementele actoren bij het formuleren van strategieën voor armoedevermindering, en gebruik maken van communicatie om de verantwoordingsplicht te verbeteren;
- meer aandacht schenken aan verbetering van systemen voor belastinginning.

Hij wijst er op dat de verantwoordingsplicht van regeringen aan burgers over het algemeen niet het grootst is wanneer veel hulp wordt gegeven, maar juist wanneer de belastingsopbrengst hoog is.

Donoren hebben langdurig ervaring met pogingen om 'de staat beter te laten functioneren' door de capaciteit daarvoor te helpen opbouwen. Voor buitenstaanders is het veel moeilijker een rol te spelen in de versterking van het maatschappelijke klimaat dat bepaalt hoe het lokale politieke debat wordt gevoerd; donoren zouden moeten overwegen meer steun te geven aan:

- representatief bestuur;
- een onafhankelijk rechtssysteem;
- onafhankelijke media.

Aid for Trade (handelsgerelateerde hulp)

Zonder steun ter versterking van de handelcapaciteit in ontwikkelingslanden zal een betere markttoegang weinig invloed hebben op armoedevermindering.

Dit rapport attendeert lezers op recente evaluaties, die het geringe rendement van 'Aid for Trade'-programma's belichten, en het wijst er op dat de Verklaring van Parijs over de Doeltreffendheid van Hulp in deze programma's verre van systematisch wordt toegepast.

Het rapport doet suggesties voor verbetering, en wijst op het belang van de eigen verantwoordelijkheid van het land en van resultaatgericht bestuur.

In 2004 was de bijdrage aan de Aid for Trade-agenda 2,5 miljard USD voor handelsgerelateerde hulp, 12,9 miljard USD voor de opbouw van infrastructuur, en 7,3 miljard USD voor de bevordering van de productiecapaciteit. In feite is het aandeel van Aid for Trade sinds de afsluiting van de Uruguayronde gemiddeld ongeveer 24% van de zuivere ontwikkelingshulp (ODA) geweest, exclusief schuldvermindering.

Opmerkingen per land – Beleid en inspanningen van bilaterale donoren

Elk jaar presenteert het Rapport Ontwikkelingssamenwerking een verzameling opmerkingen over de verschillende beleidsmaatregelen en inspanningen van bilaterale donoren.

Tot de sleutelkenmerken voor 2006 horen de volgende:

- armoedevermindering blijft een belangrijk, zo niet het centrale aandachtsgebied voor de meeste donoren;
- de leden houden vast aan de Millennium Ontwikkelingsdoelen;
- maatregelen ter bestrijding van corruptie waren een kerndoel op de bestuurlijke agenda's van donoren;
- verscheidene donoren versterkten hun programma's voor de ondersteuning van de hervorming van de veiligheidssector;
- er valt nog veel te doen op het terrein van samenhangend beleid;
- er wordt meer aandacht gegeven aan monitoring en evaluatie, vooral gericht op resultaat.
- Er wordt gedetailleerder informatie gegeven voor vijf landen, die door elkaar werden getoetst (peer reviewed): Griekenland, Nederland, Portugal, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten.

Statistieken

In de statistische bijlage bij het Rapport Ontwikkelingssamenwerking zijn de laatste data over hulpbudgetten van lidstaten met gedetailleerde tabellen, grafieken en diagrammen samengevoegd. De belangrijkste punten zijn hierin eveneens opgenomen.

De volledige statistische bijlage en analyse is online verkrijgbaar, op:

www.sourceoecd.org/development

© OECD 2007

Deze samenvatting is geen officiële OESO-vertaling.

Reproductie van deze samenvatting is toegestaan, mits het OESO-copyright en de titel van de oorspronkelijke publicatie worden vermeld.

Meertalige samenvattingen zijn vertaalde uittreksels van OESO-publicaties die oorspronkelijk in het Engels en Frans zijn gepubliceerd.

Deze zijn gratis te verkrijgen via de Online Bookshop van de OESO

www.oecd.org/bookshop/

Neem voor meer informatie contact op met de eenheid OECD Rights and Translation,
Public Affairs and Communications Directorate.

rights@oecd.org

Fax: +33 (0)1 45 24 99 30

Eenheid rechten en vertaling OECD (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Parijs
Frankrijk

Bezoek onze website www.oecd.org/rights/

